

Veto

ALGEMENE
STUDENTEN
RAAD

Weekblad. Jaargang 12, '85-'86.
Nr. 8, dd. 21 november 1985
ISSN: 0773-5162

Verantw. Uitg.: Filip Huyzentuyt
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Zuid-Afrika (2)

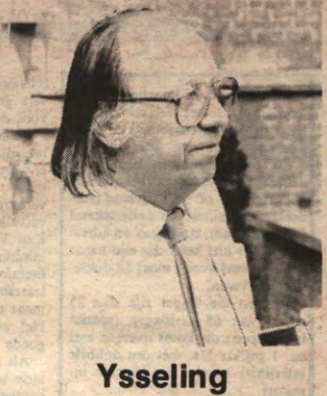
In het tweede deel over Zuid-Afrika wordt nader ingegaan op de banden van onze Alma Mater met het apartheidregime aldaar. Dat de KUL niet vies is van betrekkingen met Pretoria, blijkt uit de "wetenschappelijke" bezoeken van Zuidafrikaanse professoren aan Leuven en vice versa. Geneeskunde studenten lopen ijerig stage in "blanke" ziekenhuizen en in het KB-filiaal op Gasthuisberg worden Krügerdansen verkocht als warme broodjes. De prikpil, Proteapaffen en nog van dat fraais op p. 3.

Günter Wallraff

"Men moet zich verkleeden om de maatschappij te ontmaskeren, men moet misleiden en zich vermommen om achter de waarheid te komen."

"Apartheid bestaat ook in ons midden, alle democratie ten spijt."

Na een infiltratie in de Duitse Boulevardrant Bildzeitung daalde Ali Wallraff nu af in de subwereld van de gastarbeiders. De kerf, Bagwan en de koppelbazen worden geheeld in zijn nieuwe bestseller 'Ik, Ali'. Zie p. 7.

Ysseling

Filosofen over de bewapeningswedloop, in de sporen van Derrida. Sam Ysseling in gesprek op p. 5.

Personeelsproblemen

't STUC op een keerpunt?

gedurende de zeven jaren dat 't Stuc als cultureel studentencentrum bestaat is de onzekerheid omtrent het voortbestaan een elk jaar weerkerend probleem geweest. 't Stuc mag dan al een duurzaam cultureel beleid aanbieden, de daaraan gekoppelde personeelsinfrastructuur is erg labiel. Dat personeelsprobleem wordt nu echter bijzonder akueel: ten eerste is het momenteel zo dat 't Stuc wel een technisch personeelskader kan betalen maar daar vallen de beleidsmensen buiten. En ten tweede mogen we binnen afzienbare tijd een volledige vernieuwing van deze beleidsploeg verwachten: Michel Uytterhoeven (dans), Theo van Rompay (teater), Lea Winckler (video) en Jan Ryckaert (techniek) zullen tegen de zomer van 1986 allen 't Stuc verlaten hebben. Wat zij dan achter zullen laten is nu nog niet helemaal duidelijk. Maar het is een feit dat er voor 't Stuc moeilijke tijden komen.

Een paar weken geleden zag de bar van 't Stuc er zo uit: de Superstuc, een bar in warenhuisverpakking. Nu gaan er in 't Stuc vier personeelsleden over de toeg. Tenzij de problemen opgelost worden.

(foto Veto)

Hoe functioneert 't Stuc? Op het eerste zicht lijkt dit nogal evident:

't Stuc brengt belangrijke culturele producties (teatervoorstellingen, films uit het alternatief circuit, dansvoorstellingen, video's, enz.) naar Leuven, zodat die tegen een betaalbare prijs toegankelijk worden voor een heterogeen publiek. Deze programmatiekactiviteit is dan nog maar een deel van de werking en deze programmatiek alleen al maakt een duurzaam personeelsbestand noodzakelijk. De actualiteit in het cultureel gebeuren moet op de voet gevolgd worden. Daarvoor zijn nodig: deskundige beleidsmensen met een scherpe blik op die dingen en met ervaring in de organisatie ervan. Zij leggen contacten met andere culturele centra, zij selecteren uit het aanbod, zij gaan op zoek naar minder voor de hand liggende geluiden. Kortom: zij nemen de beleidsopties, opties die overigens voor discussie vatbaar moeten zijn.

Welnu: precies op dit vlak van het beleid is 't Stuc aan het wankelen. Wat is er namelijk aan de hand? Momenteel heeft 't Stuc een totaal bestand van zeven full-time personeelsleden: enkele daarvan zijn gekoncretiseerd in half-time taken, de rest in full-time taken. Wie betaalt deze mensen? De Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS) geeft een toelage die goed is voor 1,5 personeelsleden en de eigen inkomsten van 't Stuc kunnen voor even veel instaan. Daar bovenop worden vier personeelsleden tewerkgesteld in het kader van een DAC-projeet (Derde Arbeidscircuit). Het gaat hier echter om mensen met een A4, A3 of A2 opleidingsnivo; bijzonder geschikt voor het technisch personeelskader, maar niet van toepassing op beleidsmensen (licentiaten, A1 opleiding). Het beleid is daarom een probleem dat met dit DAC-plan niet kan opgelost worden.

Mijnheer de Minister

De laatste jaren was er voor dit probleem een nogal halfslachtige oplossing: de tewerkstelling via BTK-projecten (Bijzonder Tijdelijk Kader). Het belangrijkste bezwaar tegen deze BTK-oplossing is het tijdelijk karakter ervan: maximaal om de twaalf maanden moet het vernieuwd worden, wat met zich meebrengt dat het beleid van

't Stuc voortdurend in onzekerheid verkeert.

Inmiddels is het laatste BTK-project afgelopen en werken de beleidsverantwoordelijken feitelijk als vrijwilligers (vrijstelling van stempelcontrole, ...). 't Stuc is nu op zoek naar een duurzame oplossing. Konkreet betekent dit dat men bij het ministerie van Cultuur een aanvraag ingediend heeft om 5 beleidsmensen full-time tewerk te stellen; 2 licentiaten, 2 mensen met een A1-opleiding en 1 met een A2-opleiding. Maar ook hier doen zich problemen voor: cultuur is een sector waar nogal vlug aan besparingen gedacht wordt en daarom kan achter deze personeelsaanvraag wel een groot vraagteken geplaatst worden. Het lijkt niet erg waarschijnlijk dat die 5 plaatsen er binnenkort zullen komen. Het feit dat minister Poma momenteel ontslagnemend is maakt deze zaak trouwens nog moeilijker: een definitieve begroting voor 1986 is zeker niet voor vandaag of morgen, en is bovendien erg afhankelijk van de politieke opties van de volgende minister van cultuur. En toch: zelfs al komen die 5 personeelsleden er niet, dan nog is er een oplossing mogelijk die in elk geval een voorlopige uitweg biedt. Met name wordt gedacht aan een bijkomend DAC-plan, dat dit keer wel met licentiaten zou werken. Hoe dan ook: "Als er niet de morele steun is van het kabinet, dan kunnen we het vergeten", zo zei Theo Van Rompay ons.

Beleid

In elk geval wil 't Stuc op lange termijn een kader creëren dat er als volgt uitziet: het personeel wordt betaald door de overheid, de infrastructuur (gebouwen, ...) komt van de universiteit en de werking moet zelf opgebracht worden. Dit is allicht een wat schematische voorstelling van zaken, maar het illustreert wel de opties die voor de komende maanden genomen zijn. Het uitbouwen van een standvastig personeelskader krijgt daarin prioriteit.

Inderdaad: voor 't Stuc is het statuut van het beleidspersoneel steeds de moeilijkheid geweest. De reden waarom men nu geopteerd heeft voor de duidelijke keuze om een rechtstreekse personeelsaanvraag te doen bij het

ministerie, heeft te maken met dit besef. 't Stuc kan terugvallen op een degelijke infrastructuur (de gebouwen aan de Naamsstraat, de Vlamingenstraat en de Van Evenstraat), op een gezonde financieringsbasis (vooral uit de eigen inkomsten en uit de toelagen van de RvS) en een stevige organizationele structuur.

Alleen het statuut van het personeel is niet in overeenstemming met het daadwerkelijk gevoerde beleid. 't Stuc heeft hiervoor verschillende alternatieven overwogen en de haalbaarheid ervan nagegaan. Zo werd bijvoorbeeld een beperkte DAC-aanvraag gedaan voor het tewerkstellen van drie personeelsleden: een geschoold technicus, een geschoold graficus en een beleidsmedewerker. Deze aanvraag is echter gestuit op institutionele obstakels: een bekende kwaal. Ook een uitbreiding van de RvS-toelage is niet mogelijk, omdat dit het evenwicht zou verstoren tussen de verschillende sectoren die door de RvS betaald worden (sociaal, sport, ...). Vandaar dus het huidige alternatief. Het feit dat de beleidsploeg van 't Stuc binnen afzienbare tijd volledig vernieuwd wordt heeft met het urgente personeelsprobleem niet veel te maken.

Didier Wijnants

Het zwembad komt er!

Wie de laatste twee nummers van Veto doorgenomen heeft, merkte allicht op dat er iets gaande was omtrent het 'zwembad' dat de K.U. Leuven rijk is. Een zwembad is veel gezegd, in feite is het een roeibak. Wat is een roeibak? En wat is er gaande bij de Sportkotters? Met deze en nog andere vragen togen twee Veto-redacteuren naar de Sportzak, het kringkaffee van de Sportkotters. Helaas hadden ze hun dag slecht gekozen, want alle sportkotters waren aan het gokken op de kasino-avond in de Spuyse. Er zat niets anders op dan de avondkleidje te voorschijn te halen en met de nodige centen op zak richting Tervuursevest te stappen.

... dat ons de bestaande grieven van de studenten Lichamelijke Opleiding en Kinesiterapie omtrent hun eigenste roeibak eens resumeren. De bak is eerst en vooral te klein, en heeft de

vorm van een fles: hij meet 22 m bij 6 à 10 m breed, en is hoogstens anderhalve meter diep. Het water is vuil, "dat komt omdat zwemmers op hun blote voeten een lange vuile gang moeten vanaf de kleedkamers tot aan de roeibak". Om dit vuil te bestrijden doet men chloor in het water, maar teveel is even ongezond als vuil water. "Op een morgen", zo weet ons iemand te vertellen, "was de verf van het plafond afgeschilferd en in het water opgelost; wij konden zwemmen in melk."

Eskimoteren

In het verleden zijn er al plannen geweest om een Olympisch zwembad te bouwen, maar daar werd van afgezien door de oplopende kosten en de heersende crisis. Als tussenoplossing gingen de sportkotters dan zwemmen in het Celestijntje aan de Celestijnenlaan "tussen de kinderen en de ouden van dagen"; bovendien is de tijd tussen twee lessen te kort om van het sprok tot naar ginder te fietsen, zich om te kleeden en op tijd in de les te zijn. Het stedelijk zwembad aan het Hogeschoolplein is al evenmin een oplossing, want dat wordt binnen de drie jaar gesloten. De sportkotters willen een eigen zwembad, en niet langer een tussenoplossing.

We botsen op twee eerstekenners Lichamelijke Opleiding — wat is een eerstekenner gemakkelijk te herkennen — en vragen naar hun ervaringen; "je zwemt gewoon tegen de voeten van je voorganger, en als je niet uitkijkt of je zwemt rugslag dan bots je zo tegen de muur op". Op onze vraag wat een roeibak is, geven ze ons ten antwoord dat het een lapnaam is geïnspireerd door de vorm van het zwembad. Een weinig bevredigend antwoord. We gaan dus zelf kijken. Vier kanovaarders gapen naar onze avondkleidje als wij met aangeslagen brilleglazen door de deur komen peestap. Vier kanovaarders in een bak water, je moet het gezien hebben. Naar het schijnt leren de roeiers er 'eskimoteren': het woord staat niet in Van Dale maar heeft met omkantelen van een kano te maken.

(vervolg op p. 2)

Ziehier een alternatief voor de Appoloon-roeibak: gemakkelijk bereikbaar, flexibel in het gebruik en verdomme goedkoop. (foto Veto)

KUL niet vies van apartheid

Aansluitend op het artikel 'Belgie steunpilaar voor Zuid-Afrika en vice versa' in de Veto van vorige week, gaan we nu eens diep in de eigen KUL-boezem kijken. Ook hier is van maagdelijke onbevleektheid inzake steun aan het apartheidregime geen sprake. In een notepad behandelt dit artikel de uitzending van studenten geneeskunde als stagiaars naar Zuid-Afrika, de bezoeken van de Zuidafrikaanse professoren aan deze univ, en vice versa de 'wetenschappelijke' tochten van KUL-proffen naar het land van Botha. De schande van deprovera, verkoop van Krugerrands in het KB-bankfiliaal in de Gasthuisberg, en de aanwezigheid van een KUL-prof onder de stichtende leden van Protea, worden ook nog vermeld. Ongetwijfeld is dit alles weer eens het figuurlijk topje van de ijsberg, en leidt verder onderzoek terzake wellicht tot meer onthullingen én meer verzet tegen deze praktijken. Zowel binnen het Aktiekomitee Zuid-Afrika (AKZA) als de Vereniging voor Vlaamse Studenten (VVS) is men tans een publikatie aan het voorbereiden rond de linken tussen het academisch milieu in België en het apartheidregime. Wij kijken uit en houden u op de hoogte!

Op 16 december 1980 sprak de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties zich uit voor een culturele en wetenschappelijke boycot van Zuid-Afrika. De resolutie was van mening dat 'de verbreking van culturele, wetenschappelijke, sport- en andere contacten met Zuid-Afrika een belangrijke maatregel is in de internationale kampanje tegen de apartheid'. Meer specifiek verzocht de VN in deze resolutie alle aangesloten naties o.m. 'een einde te maken aan iedere culturele en wetenschappelijke samenwerking met Zuid-Afrika, inclusief uitwisseling van wetenschappelijk personeel en samenwerking in onderzoeksprogramma's'. De Katholieke Universiteit van Leuven heeft deze resolutie de jongste jaren herhaaldelijk met de voeten getreden. Om te beginnen was er de deelname van professoren aan academische activiteiten in Zuid-Afrika. Zo was er Prof. P.A. Jacobs van de afdeling Landbouwwetenschappen alhier, die in 1981 deelnam aan de International Coal Conversion Conference in Pretoria. Hiermee overtrad hij niet alleen de genoemde VN-resolutie, maar ook nog een andere resolutie uit 1980, die verbiedt dat de techniek om synthetische olie uit steenkool te trekken, naar Zuid-Afrika wordt geëxporteerd. De genoemde conferentie draaide precies rond dit thema en is tegelijk essentieel voor de Zuidafrikaanse economie, dat o.m. via de steenkoolbehandeling verwoede pogingen doet om het dreigende olie-embargo te omzeilen.

Geneeskunde

Andere KUL-wetenschappers die richting Zuid-Afrika reizen, zijn o.m. de studenten geneeskunde die sinds enkele jaren stage lopen in Zuid-Afrika. Tijdens de jongste academiejaren was er telkens sprake van een 11-tal artsen, maar voor 1984-1985 gaat het om 20 tot 25. In een tekst hierover merkt AKZA op dat de KUL-overheid deze cijfers niet wil bevestigen noch ontkennen. De studenten geneeskunde worden uitgezonden binnen het raam van een bilateraal akkoord dat in 1965 werd ondertekend tussen Zuid-Afrika en België. Het akkoord voorziet in de wederzijdse toelating van artsen tot de geneeskundepraktijk. Als gevolg van dat akkoord kunnen Belgische artsen hun geneeskundige praktijk in Zuid-Afrika uitoefenen zonder enige beperking en vice versa. Opmerkelijk is alleszins dat naast de landen van de EEG en Zaire, Zuid-Afrika het enige

land is, waarmee België een dergelijk akkoord heeft afgesloten. Het voornaamste doel van dit akkoord is de aanmoediging van Belgische geneesheren om zich in Zuid-Afrika te gaan vestigen, hetgeen voor het apartheidregime aanzienlijk minder kostelijk is dan bv. zwarten dezelfde opleidingskansen te geven als de blanken op dit terrein...

Zuid-Afrikanten hier

Niet alleen gaan er KUL-wetenschappers richting Zuid-Afrika, er is ook verkeer in de andere richting. In het midden der zeventiger jaren was er reeds de benoeming van Spies tot docent in de Zuidafrikaanse taal- en letterkunde aan onze Alma Mater en dit op uitdrukkelijk verzoek van de academische overheid. Spies was op dat ogenblik culturele attaché van de Zuidafrikaanse ambassade. Na intens studentenprotest kon Dhr. Spies echter zijn valiezen terug inpakken. In het najaar van 1983 was er het geval Bondesio, die een stage van vijf maanden kon verrichten aan de afdeling Didaktiek en Psychopedagogiek van de Fakulteit Pedagogie & Psychologie. Bondesio is verbonden aan de universiteit van Pretoria, maar maakt ook deel uit van de Broederbond, een machtige pro-apartheidslobby in Zuid-Afrika. Volgens AKZA is de universiteit van Pretoria één van de meest racistische instellingen van Zuid-Afrika, waar het slechts 'in uitzonderlijke omstandigheden' voorkomt dat er een niet-blanke student wordt toegelaten. In een persverklaring stelde AKZA toen dat 'het hoog tijd wordt dat de academische overheid voor eens en voor altijd een duidelijk standpunt inneemt t.a.v. het racistisch bewind in Zuid-Afrika, afziet van haar kollaborerende politiek...'. Tijdens de stageperiode van Bondesio werd vooral vanuit de fakulteitkring Pedagogie actie gevoerd tegen diens aanwezigheid aan de KUL. Dat heeft achteraf toch resultaten gehad. Op 31 januari van dit jaar

weigerde dezelfde afdeling 'Didaktiek' om Prof. Pienaar van de Universiteit Bloemfontein in Zuid-Afrika hier tijdelijk te benoemen. Als argumenten worden in het verslag van het bureau van de fakulteit 'redenen van politieke aard' genoemd. Tevens wordt er gewezen op de 'moeilijkheden in het verleden', om deze beslissing te staven. AKZA vindt naar aanleiding van deze gebeurtenis echter nog steeds dat de 'akademische overheid voor eens en altijd duidelijkheid moet scheppen over het al dan niet toelaten van Zuidafrikaanse wetenschappelijke onderzoekers'.

Protea

Heeft het ontbreken van een dergelijke standpuntname te maken met het feit dat, zoals algemeen wordt aangenomen, de Kredietbank een machti-

ge lobby vormt binnen de KUL-structuren? Feit is dat de Kredietbank als enige bank een filiaal heeft binnen de universiteitsmuren. Met name in Gasthuisberg bevindt er zich een dergelijk filiaal, waar vanzelfsprekend ijverig Krugerrands worden verkocht. Zoals we reeds vorige week stelden is de Krugerrand een zeer belangrijke bron van inkomsten voor het apartheidregime, en neemt België de derde positie in de wereld in wat betreft deze Krugerrandverkoop. Ook vorige week stelden we reeds dat de Kredietbank behoort tot het halfdozijn internationale banken die momenteel een vitale rol spelen in de financiering van het regime in Pretoria.

Met de Kredietbank zitten we ook middenin het fenomeen 'Protea'. Deze organisatie wordt in 1977 opgericht, met als voorzitter A. Vlerick, beheerder van, hoe kan het anders, de Kredietbank. In het Zuidafrikaanse ambassadeblad voor Vlaanderen 'Beelden' lezen we dat Protea een organisatie wil zijn 'die bij ons volk juiste informatie verschaft over Zuid-Afrika'. Uit de beginselverklaring van Protea blijkt dat zij het programma van de 'gescheiden ontwikkeling der

rassen' verdedigt en tegelijk dit aanvaardbaar poogt te maken voor het Vlaamse publiek. De reden waarom Protea werd opgericht, blijkt duidelijk uit de samenstelling zijner stichters. Tussen deze lijst van 142 namen, zijn er liefst 44 ondernemers aanwezig die zich bevinden rond de twee grote bankinstellingen (Kredietbank en Bank van Parijs en Nederlanden) die in ons land hun hoofdstel hebben in Antwerpen, het centrum van de diamanthandel. Tussen de namen van de stichtende Protea-leden vinden we sterkerkundige KUL-prof, Roger Deurincq, die recent met pensioen ging. Aan de KUL is er ook een minuskule Protea-studentengroep aan het werk, die omwille van anti-apartheidsmotieven al jaren door de ASR wordt uitgesloten van subsidiering.

Het laatste thema in dit artikel gaat over een berucht anti-konceptiemiddel, de zgn. prikpijl. In de VS is dit goedje, dat onder de naam Depo-provera geproduceerd wordt door de firma Upjohn, verboden omdat er ernstige nevenwerkingen werden vastgesteld. Deze kunnen gaan van hoofdpijn, tot het blijvend onvruchtbaar worden, of zelfs borstkanker... Toch wordt dit middel tans uitgebreid toegepast in Zuid-Afrika op zwarte vrouwen, vaak zonder hun medeweten. Het doel van de kampanje is de bevolkingsgroei onder de zwarten tegen te gaan. Volgens een publicatie van de Anti-Imperialistische Bond (AIB) 'Boycot Apartheid' is aan de KUL opzoekingswerk verricht voor de firma Upjohn, die zich na het produktieverbod in de VS in het Belgische Puurs is komen vestigen. Het zou gaan om opzoekingswerk gefinancierd door de Vlaamse regering. Dat de firma Upjohn inderdaad de onderneming is die de prikpijl naar Zuid-Afrika uitvoert, werd bevestigd in april 1982 op een parlementaire vraag gesteld door CVP-kamerlid Wivina De Meester.

Luc Vanheerentals

P.S. Dit artikel kwam tot stand met medewerking van Hedwig Verhaeghen en Louis Paradis van AKZA. Er werd beroep gedaan op volgende publikaties: - AKZA, Zuidafrikaanse Broederbond-professor aan KUL, Amandia, nov. '83 - AKZA, Broederbond-professor niet welkom, Amandia, april 1985 - 'Verbreek Culturele Contacten met Zuid-Afrika', Stichting VN-jaar voor de sankties tegen Zuid-Afrika, 1982 - Anti-Imperialistische Bond, Boycot Apartheid, 1985 - Medische zorg in Zuid-Afrika, Amandia-Nederland, 1984 - P. Nouwen, Het bastion overveegt kollektieve zelfmoord, in Knack 25/11/1981 - AKZA, Zuidafrikaanse artsenfederatie doet België aan, januari 1985.

Pol Marck op kruistocht

Daaropparlements lid en CVP-er Pol Marck de 11-11-11 actie 'verregaand politiek eenzijdig' vindt, en hierbij vooral in de richting van enkele Centraalamerikaanse projecten wijst, is bekend (DS 30 okt. 85).

Dat de inrichtende organisatie, het NCOS (Nationaal Centrum voor OntwikkelingsSamenwerking) deze kritiek niet pikt en — bij monde van haar hoofdverantwoordelijke Leo Leys — zijn fundamenteel pluralistisch karakter beklemt, heeft ook ruime werkklank gevonden (DS 31 okt. 85). Hierin kreeg het voluit steun van de VU-Europarlementsleden Kuijpers en Vandemulebroeck, maar dat heeft de heer Marck niet belet om op zijn standpunt te blijven (DS 4 nov. 85).

In zijn editoriaal van 9 nov. 85 voelt Manu Ruys in hoogsteigen persoon zich dan geroepen om in de geest van Marck te kruipen en daar de ware bedoelingen van de spreker te achterhalen: "Hij bedoelde de gauchistische inslag", aldus de kristallen bol van deze onverdrachte waarnemer, die ons ook weet te onthullen dat er in het NCOS "sommige linken alleen projecten willen gestenken zien, die geestesgenoten ten goede komen". Waaruit hij konkludeert: "De waarschuwing van Marck is in die zin niet zonder waarde".

Dat het echter noch Marck, noch Ruys eigenlijk te doen was om die paar

REDAKTIONEEEL

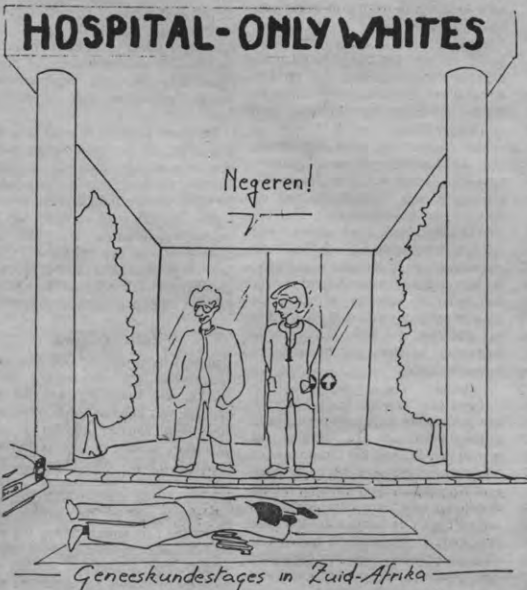
Voor het te laat is

Vorige week werd uit het Stuyvenbergkasteel een zogenaamd proefbalonnetje opgelaten dat wij hierbij meteen wensen af te schieten. Er zou namelijk sprake van zijn het inschrijvingsgeld te indekseren en daarnaast de toelage voor de universitaire sociale sektor op het huidige bedrag te blokkeren.

Deze hervorming is ronduit onaanvaardbaar. Het feit dat dit niet helemaal een nuloperatie is voor de universiteiten, zij zullen enkele miljoenen minder ontvangen, willen we nog buiten beschouwing laten. Veel erger mis dat deze herschikking van de inkomsten gebeurt in het voordeel van de nationale overheid en op last van de studeerwilleige bevolking. Het studeren wordt er voor de zoveelste keer een pak duurder mee, op weg naar perfect elitair onderwijs, alleen nog voor wie hoog genoeg op de sociaal-culturele ladder staat. Als dat dan nog gepaard gaat met een blokkering van de sociale betoelaging, wordt dat proces nog ingrijpend versnel.

Die betoelaging is vandaag al onvoldoende. Jaarlijks immers moeten Alma- en huiprijzen de hoogte in en blijven de studie-beurzen konstant, nl. te laag. Trouwens, de recente schijnverhoging van precies die beurzen wordt door deze maatregel terug gebracht tot zijn ware proporties: een verkiezings-stunt.

Een dergelijke hervorming zou getuigen van een totaal gebrek aan uitgewerkte visie op het onderwijsbeleid, van een historische kortzichtigheid die het belang van een mondigere bevolking afwijst.

Paul Peyskens

L'homme qui veut

Faire toujours mieux, is Paul Peyskens, sinds vijf jaar huisregisseur van 't Stuc en één van de groten in de moderne Vlaamse theaterbeweging (ook wel eens de 'Nieuwe Esthetiek' genoemd). Peyskens' werk onderscheidt zich door een voortdurend, eigenzinnig en ernstig zoeken naar een nieuwe en betere manier van theater maken. Daartoe werkt hij met niet-akademisch geschoolde, maar door hemzelf opgeleide amateur-acteurs, à rato van één productie per jaar. Het zoeken van Peyskens gebeurt compromissloos, naar het publiek toe. Voor dat publiek zijn de voorstellingen dan ook niet altijd even makkelijk, met als resultaat dat de kwaliteiten van de regisseur fel omstreden worden: men is helemaal voor of helemaal tegen zijn werk.

Dat werk is sterk verscheiden: elk theaterstuk getuigt van een totaal andere opzet en van nieuwe uitgangspunten. Elk stuk vloeit voort uit vragen en kritiek bij het vorige, en is met zijn fouten en pluspunten zelf weer aanzet voor een volgende productie.

Een nieuwe stap in de zoektocht van Peyskens is "L'homme qui veult", dat in première gaat op 20 november. Voor we naar de opvoeringen gaan kijken een kort overzicht van het werk van de regisseur, waarschijnlijk onmisbaar om zijn nieuwste creatie ten volle te begrijpen en te waarderen.

Klapstuk 85, een dansfestival?

Klapstuk 85, het internationaal dansfestival georganiseerd door 't Stuc en het Festival van Vlaanderen, behoort nu alweer enkele weken tot de verleden tijd. Gedurende drie weken draaide de culturele activiteit in Leuven op volle toeren, zodanig dat we nu een beetje in de stilte na de storm zitten. Die stilte heeft ook te maken met het feit dat 't Stuc het nu noodgedwongen wat kalmer aan moet doen (zie 't Stuc op een keerpunt'), maar het maakt toch ook duidelijk dat dit tweejaarlijks festival erg belangrijk is, niet alleen voor Leuven, maar ook daarbuiten. Even op een paar meter afstand gaan staan en kijken wat Klapstuk nu eigenlijk is; het bos dus, niet de bomen.

Klapstuk is in elk geval een enorme realisatie: achter de schermen, naast en achter het podium en tussen de regels van elke Klapstuk-brochure, zit een krioelend nest van medewerkers. De inzet is kwasi belangeloos, het doel is een leefbaar festival met een tevreden publiek. Op zichzelf is dit zeker al een belangrijke constatacie: het festival wordt mee mogelijk gemaakt door het belangloze engagement van een groot aantal vrijwilligers (natuurlijk ook door de inzet van de verantwoordelijken; in de huidige omstan-

digheden hebben die trouwens veel weg van vrijwilligers). Het spreekt vanzelf dat de uitstraling van het festival en de inzet van de vrijwilligers parallel lopen. Zonder stimulans geen inzet: Klapstuk 85 dankt zijn realisatie aan de relevantie van het opzet.

Dans
Wat is het opzet? Klapstuk is een dansfestival waarin belangrijke akcenten uit de hedendaagse danscultuur aan bod komen. Het komt erop aan te kiezen uit het aanbod, een keuze die per definitie onzeker en betwistbaar is, maar die toch gemotiveerd kan worden. Ze moet zelfs gemotiveerd worden, wil ze niet blootstaan aan kritiek die weinig arde aan de dijk brengt.

In Klapstuk 85 kregen we zo drie belangrijke keuzes: Lucinda Childs als exponent van een vrij recente maar toch diep gewortelde Amerikaanse traditie (om het eenvoudig te houden; het minimalisme); Jean-Claude Gallotta met zijn Groupe Emile Dubois, een eigenzinnig gezelschap, een knuppel in het hoenderhok; en Karole Armitage, die met *Double Duo* toch wel een merkwaardige positie verworven heeft (voor meer details verwijz ik naar onze recenties van de vorige weken). Childs en Gallotta hebben met mekaar niet veel meer gemeen dan dat ze beiden bezig zijn met dans anno 1985. Zelfs ruimer gesteld: er bestaat, denk ik, geen vanzelfsprekende reden om Childs, Gallotta en Armitage in één festival onder te brengen, tenzij

De allereerste Stuc-productie en tevens regiedebuut van Paul Peyskens heet 'Roelof Hartplein 4' ('82). De opvoeringen steunen op enkele teksten van de gekke Nederlandse schrijver Jan Arends, namelijk 'Lunchpauzegedichten' en 'Ik had een stroehod en een wandelstok' (proza). De literatuur rond Jan Arends bukt van de anekdotes in verband met zijn zwakzinnigheid en eigenaardige levenswandel. Peyskens verwerpt de idee van het leven van de schrijver (of de anekdotes) rechtstreeks op het toneel uit te beelden. Hij verkliest voornamelijk de autobiografische teksten van Jan Arends daarover voor zichzelf te laten spreken. Op de scène zit hij twee Arends (symbool voor de schizofrenie van de echte Arends) die het proza en de gedichten schreeuwerig en monotoon reciteren. De enige onderbrekingen zijn enkele handelingen van één van beide acteurs, of een stukje zwart-wit film in het decor geprojecteerd. Dat decor is sterk abstract: het bestaat uit buizen, lijnen en trappen. Stem en tekst komen door dat alles centraal te staan.

Oidipous en Verwanten
'Koning Oidipous en queeste' ('83) richt nu de aandacht op het in 'Roelof Hartplein' verwaarloosde element 'akters'. Aan de hand van een tekst van Sophocles ('Koning Oidipous'), in een 'gevonden ruimte', een oud laboratorium aan de Naamsestraat (symbolischer kan het niet!) gaan Peyskens en vier acteurs elke avond opnieuw, improviserend zoeken naar een aanvaardbare akteerstijl. In de loop van elke voorstelling komen drie gekende uitersten naar voren: zich sterk emotioneel inleven in een rol, zich er beheerst in inleven en er afstand van nemen. Naar het einde van de voorstelling toe wordt daaruit geen keuze gemaakt (Wel lijkt al te grote emotionaliteit op de scène weggelaten te worden).

Na dit feitelijke failliet van de gekende akteerstijlen, toont Peyskens een nieuwe manier van 'op de scene staan' in 'Verwanten' ('84): niet akteren. In een minimaal spel (wat betreft tekst, beweging en verhaal) zie je enkele momenten uit het leven van niet nader genoemde mensen die samen in één huis wonen en sterven van verveling. De 'acteurs' zijn zichzelf: ze bewegen, praten en handelen zoals ze dat zelf in zulke situatie zouden doen. Het karakter, de reacties, de motoriek, enz. van de rollen wordt dus verlegd naar die van de acteurs (en niet omgekeerd, zoals wij dat bij toneel gewoon zijn). Verder gaat de aandacht in dit stuk sterk naar

dan het feit dat ze alle drie werk maken dat de moeite waard is om gevolgd te worden.

En vreemde eenden
Niet alles wat onder de noemer *dans* gepresenteerd werd op Klapstuk 85 is ook klaar en duidelijk dans. Het is een bekend fenomeen: de grenzen tussen de verschillende expressievormen vervagen nogal eens. Zelfs bij een pure danser als Gallotta speelt de muziek zo'n beslissende rol dat er zeker van een interactie sprake is. Wat Mark Tompkins doet is noch dans noch theater, en met Jan Fabre haalden de organisatoren de negatie zelf van het concept van een dansfestival in huis. Is dit een bekendnis, een indicatie naar de toekomst?

Het dansfestival werd uiteindelijk een dansfestival met vertakkingen: veel dans, maar ook veel dingen die alleen op een fluitstroom met de danscultuur communiceren. De tentoonstelling *Doch Doch* spreekt wat dat betreft boekdelen. *Doch Doch* was om verschillende redenen een succes. Al kan er gediscussieerd worden over de kwaliteit van de verschillende tentoongestelde werken, in elk geval is het duidelijk dat *Doch Doch* in de Leuvense beeldende-kunst-oase een baken vormde.

Two jaar geleden heeft Klapstuk een beslissende stap gezet door zich te concentreren op één terrein: het terrein van de dans. Dit terrein op zich bleek onuitputtelijk en bijzonder boeiend. Klapstuk heeft er een kwalitatieve doorbraak mee geforceerd. Maar misschien liggen de kaarten binnen twee jaar anders. Klapstuk 85 bood voor mijn part heel wat signalen die wijzen op een vernieuwing of vruiming van het concept van dit festival.
Didier Wijnants

kleine en mooie details en bewegingen, in een sobere en eveneens mooie ruimte: de Salle d'Essais à Haute Tension in de Vlamingenstraat (Er wordt dus weer niet gewerkt in een conventionele theaterruimte met een opgebouwd decor).

Caesar
Blijkt nu dit stuk dat te veel mensen niet meer kunnen volgen. Het hermetisme van de producties gaat dus in stijgende lijn. Paul Peyskens stelt zich dan tot doel met 'Julius Caesar' ('85) een groot publiek aan te spreken. Dat probeert hij te bereiken door middel van fictie, verhaal en fantastische technische effecten. Kunstschilder Johan Daenen zorgt voor verbluffend mooie panelen die de meest uiteenlopende lokaties weten op te roepen. Daarbinnen pogen de acteurs op geloofwaardige wijze het verhaal te enceneren van de samenzwering tegen en moord op Julius Caesar, en de val van de samenzweerders daarna. Eén en ander lijkt niet te werken: een indruk van echtheid heeft het opgevoerde niet gemaakt. Eén van de voornaamste oorzaken daarvan is dat de acteurs de sporen van jaren anti-

illuzionistisch werken niet volledig kwijttraken: ze spreken te nadrukkelijk en akteren te onnatuurlijk.

Peyskens zelf is erg getroffen door de fysieke en persoonlijke eigenheid van elk van zijn acteurs. Het zit hem dwars dat het publiek die eigenschappen niet waardeert. In maart '85, terwijl de voorstellingen van 'Julius Caesar' nog lopen, zegt Peyskens dat hij op zoek wil gaan naar de manier waarop hij dat wat hem interesseert in die mensen op het toneel kan zetten, zodanig dat een groot publiek dat ook ziet. Hij neemt zich voor met een klein groepje mensen te gaan werken aan een zekere technische vaardigheid die hen moet helpen heel assertief hun eigen-aardigheden (vooral lichamelijke) naar voor te brengen (A la Fellini als het ware). Of Peyskens werkelijk de afgelopen maanden in die richting heeft gewerkt, en zo ja, wat daarvan terecht gekomen is, kunnen we zien in 'L'homme qui a voulu'. De voorstellingen lopen tot 17 december, opnieuw in een officiële teatruimte: die van 't Stuc, E. Van Everstraat 2D.

Volgende week, in Veto, een interview met Paul Peyskens. Veerle Lens

Inspraak van de basis

Op donderdag 14 november ging de eerste eksterne tk-raad van dit jaar door. Voor de mensen die niet bij VTK betrokken zijn, klinkt dit als koeterwaals. Een woordje uitleg.

VTK is eigenlijk een heuse vzw waarvan de statuten verschenen zijn in het staatsblad van 26 oktober 1957. Deze statuten zijn een verwezenlijking van het toenmalige presidium met als preses de latere rektor/kandidaat Paul De Meester. Zo zie je waartoe het perschap allemaal kan leiden.

Wij citeren uit de statuten: *„Hij heeft ten doel, als fakultetskring... een aanvulling te verschaffen tot de universitaire vorming van de ingenieursstudent... in het bijzonder op sociaal, cultureel, economisch en godsdienstig gebied, alsmede iedere werkzaamheid te bevorderen die de vriendschapsbanden onder haar leden en met andere studenten of afgestudeerden versterken.“*

Vermits VTK de structuur van een vzw heeft moet zij ook voldoen aan een aantal formele regels, bijvoorbeeld wat betreft de vergaderingen van de raad van bestuur. Deze raad van bestuur bestaat formeel uit vier personen, te weten de preses, de vice-preses, de sekretaris en de beheerder. De vergaderingen van deze raad van bestuur vallen samen met de presidiumvergaderingen. Dit was de letter van de wet, in de praktijk verloopt alles veel soepelder.

TK-raden
Er bestaan twee soorten presidiumvergaderingen binnen VTK, enerzijds zijn er de interne tk-raden, alleen voor de presidiumleden. Hierop worden voornamelijk praktische zaken besproken. Anderzijds bestaan er *eksterne tk-raden* waarop buiten het presidium alle jaar- en departementsverantwoordelijken ook uitgenodigd zijn.

De eerste eksterne tk-raad ging dus donderdag 14 november door onder een grote belangstelling. Op de agenda stonden een boel interessante punten. Er werd een overzicht gegeven over de stand van zaken in verband met de vrijstellingenproblematiek. VTK besliste weer eens een brief te schrijven naar de academische raad waarin zou aangedrongen worden op het behoud van het huidige examenreglement.

Zuid-Afrika
Een heel gangzamer dat ook nog werd aangeeroerd was de boycot Zuid-Afrika. De bedoeling was dat het pamflet van het boycot-komitee zou besproken worden en dat er zou nagegaan worden of VTK al dan niet bepaalde punten, zoniet allemaal, kon onderschrijven. Plots werd er de vraag gesteld of VTK als fakultetskring wel een standpunt in die materie mag innemen. Een andere vraag die rees was de beslissingsbevoegdheid van de vergadering. Sommigen stelden dat zo'n kwestie aan een algemene vergadering moesten voorgelegd worden,

net zoals gebeurd was in verband met de rakettenbetoging.

Bij de stemming bleek er een krappe meerderheid te zijn vóór het houden van een algemene vergadering over de boycot-actie. Bovendien bleken er een heleboel mensen van mening dat VTK hoe dan ook geen standpunt mag innemen in dergelijke kwesties, en die zich in die stemming onthielden. Dit verhinderde gezinszins dat de petitie niet zou verspreid mogen worden.

Konsekwentie?
Bij dit alles mogen wel enkele opmerkingen geplaatst worden. Het zwijgen of het niet vormen van een mening over een akutt probleem is ook een vorm van politiek. Door het probleem te negeren, neemt men evenzer een standpunt in. Het argument dat het er in Chili ook slecht aan toe gaat, mag geen reden zijn om over Zuid-Afrika te zwijgen.

Later op de vergadering kwam de aktie van de vredeseilanden ter sprake. Bij een stemming bleek dat een overgrote meerderheid bereid te zijn vóór een financiële steun aan deze aktie. Het ontging bepaalde personen blijkbaar dat er op deze manier evenzer aan politiek gedaan werd.

In de statuten staat bij de bevoegdheden van de bestuurders van de vzw: *„De raad mag, buiten elke andere hem door de wet of deze standregels toegekende bevoegdheid, alle overeenkomsten sluiten, alle bindingen aangaan, alle roerende of onroerende goederen verwerven, vervreemden, ruilen...“* Zodoende heeft VTK volgens haar statuten de bevoegdheid om over 'politieke' kwesties een standpunt in te nemen. Of ze het zal doen in verband met de boycot Zuid-Afrika valt af te wachten.

Sponsoring
De overige punten op de agenda bleken geen noemenswaardige problemen op te leveren. De voorbije massasportactiviteiten bleken kwasi perfect georganiseerd te zijn, alleen de belangstelling ontbrak. Dit is overigens een oud zeer binnen VTK. Bij een vraag of reklame op de marathon en de kwastax niet te storend werkte, bleek de grote meerderheid zelfs te vinden voor een maximale sponsoring. Een enkeling noemde dat zelfs demokratizering van het onderwerp. Waarop wacth ASR om de vijfjstelden met shirt-reklame te bekleden?

Niet alleen binnen Medika betreurt men het nieuwe verkleinde formaat van de ACCOкурсussen, dit werd blijkbaar ook door sommigen als negatief ervaren. Dit probleem werd doorverwezen naar een didaktiekvergadering. Een punt dat niet op de agenda stond en dat niet werd besproken is de opnieuw gestarte herzoeningspoging ASR-KUL, dit mede onder impuls van Rudi De Smet, de preses van VTK. Blijkbaar was dit punt niet interessant genoeg om besproken te worden op een eksterne tk-raad. Of moet daar ook een algemene vergadering voor zijn geroepen worden?
Bruno Peeters

Sam Ysseling over Derrida en nukleaire fantasma's

Anders gaan denken

In 1984 publiceerde het Amerikaanse tijdschrift "Diacritics" een — voor filosofen — ophefmakend artikel "No Apocalypsis, not now". De Franse filosoof Jacques Derrida geeft er een nieuwsoortige analyse weg van de bewapeningswedloop, in termen van gesloten systemen en snelheidsfetisjisme. We praatte over dit onderwerp met professor Samuel Ysseling, een ietwat eigenzinnig filosoof aan het HIW. Uit de topics die hij de laatste jaren behandelt, blijkt een duidelijke voorliefde voor de post-metafysische denkers. Niet de grote systemen defileren in zijn kolleges, maar hij brengt eerder minutieuze lezingen van traditionele teksten, een fenomenologie van het detail, een bevragen van elk woord en elke zin.

Met Derrida heeft hij de fascinatie gemeen voor het militair-industrieel-universitair complex, een totalitair systeem dat in ons denken en spreken ingebakken zit. De bewapeningswedloop is er een komponent van, het is een systeem met een eigen logika en een eigen retoriek.

Veto: Wat maakt de bewapeningswedloop nu tot een filosofisch probleem?

Sam Ysseling: «De bewapeningswedloop is geen louter technisch probleem, ook de zogenaamde menswetenschappers kunnen er hun zegje over doen, om twee redenen. Ten eerste heeft een totaal — ik zeg wel totaal — nukleair konflikt een literaire structuur. In zekere zin is het een literaire fictie om over een nukleaire oorlog te spreken, het behoort niet tot de werkelijkheid. Het is nog nooit gebeurd en het kan eigenlijk nooit gebeuren, want er zal geen beschrijving van zijn, geen herinnering, geen discussie. In die zin is de nukleaire katastrofe een "non-event" voor de wereld. Cultuur, onze cultuur, zal immers als dusdanig verdwijnen.

Ten tweede kan men de hele discussie over dit non-event beschouwen als een tekst. De bewapeningswedloop heeft een retorische structuur. Het gaat om het bedreigen van de ander, hem ervan weerhouden zijn wapens in te zetten, hem steeds weer af te schrikken met een nieuwe dreiging.»

Veto: Het artikel van Derrida opent met de stelling: "In the beginning there will have been speed", wat betekent dat men "wedloop" nogal letterlijk moet nemen?

Sam Ysseling: «Het woord wedloop ("race") duidt op twee dingen. Aan de ene kant op de noodzaak voor te liggen, zodat de bedreiging aan kracht wint. Aan de andere kant op het feit dat men snel moet kunnen reageren. Er is geen tijd meer om te beslissen, geen tijd om een democratische discussie te beginnen. Als de USSR ooit een bom afvuurt op San Francisco, dan zou op dit moment reeds de beslissing moeten genomen worden over wat men in dat geval zou doen. Dat probleem van de snelle reactie is nieuw in de wereldgeschiedenis; de tijd dat men in het Engelse parlement diskussieerde over de morele gewettigheid van het bombarderen van Duitse steden is voor goed voorbij.»

Een nieuwe klasse

Veto: Wat het probleem nog ernstiger maakt, is het feit dat de beslissingsmacht over nukleaire kwesties zich lijkt te concentreren bij steeds minder mensen. We hebben te maken met een systeem dat tegelijk politiek, militair en diplomatiek is. Naom Chomsky spreekt in dat verband van een nieuwe "klasse" van technokraten. Ontstaat er geen totaal nieuw type van besluitvorming?

Sam Ysseling: «Het is zo dat, vanwege

de snelheid, de democratische beslissingsmacht buiten spel staat. Er is immers een gecentraliseerd apparaat nodig en in feite is het alleen de Amerikaanse president (met zijn beroemde koffertje) die de beslissing neemt.

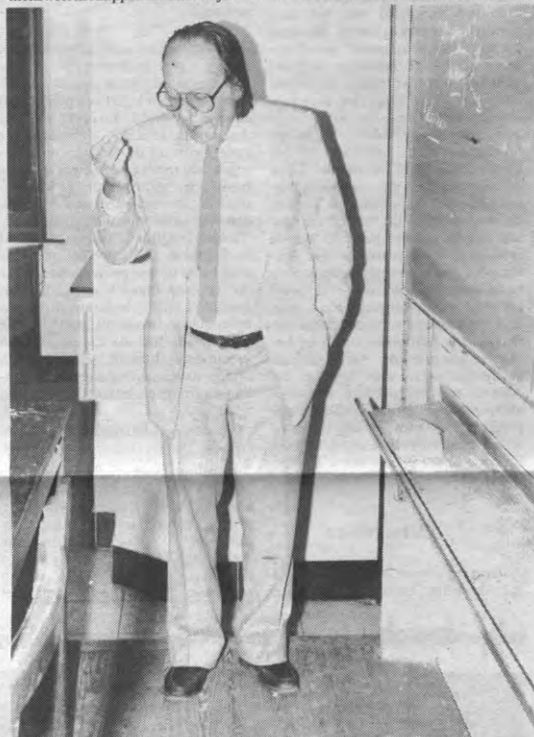
Maar u doelt waarschijnlijk op iets anders. De belangrijkste beslissingen over het nukleaire konflikt zijn nu reeds aan het vallen. Dan kan men zich hierbij de vraag stellen of de beslissingsmachtes wel voldoende geschieden zijn. Mogen militairen, technici en socio-economische structuren bepalen wat er aan de hand is? Is de bewapeningswedloop niet zodanig kompleks dat uiteindelijk slechts de menswetenschappen in staat zijn hier

weten welk weer het is in Moskou, in het geval van een konflikt. Fundamenteel wetenschappelijk onderzoek bestaat dan ook niet als dusdanig, het is steeds in een technologische praxis ingeschakeld, het is steeds ook "toegepast" onderzoek.»

Het andere denken

Veto: Getuigen, in deze optiek, de eksakte en de humane wetenschappen, niet van een soortgelijke houding, eenzelfde structuur van kennen?

Sam Ysseling: «Daar raak je de kern van de problematiek waarmee Derrida zich, in navolging van Heidegger, bezig houdt. Het Westerse denkpatroon is bijna uitsluitend geworden tot

een gefundeerd oordeel over te vellen. Zoals ik al zei: het is niet een louter technologisch probleem, maar evenzeer een zaak van bijvoorbeeld de literatuurwetenschap.

Veto: Derrida lijkt te suggereren dat in feite de nukleaire wedloop ingeschakeld is in een groter geheel: het militair-industrieel-universitair kompleks, een gesloten totaliteit, waarin alles verbonden is met alles.

Sam Ysseling: «Een zeer groot deel van het industrieel en wetenschappelijk potentieel staat ten dienste van de oorlogsindustrie, in de brede zin van het woord. Wat me dan ook sterk verwondert in de discussie over atoombewapens is dat er onderhuids een economische motivatie meespeelt.

Mensen zeggen: "laat ons al dat geld voor de bewapening in de ontwikkelingslanden steken." Maar zijn zij zich ervan bewust dat men hiervoor de hele economische organisatie en het wetenschappelijk onderzoek grondig moet gaan herdenken? Men moet het hele systeem herstructureren wil men zo maar gelden gaan overhevelen. Het economische, het wetenschappelijke en het militaire zijn onmogelijk van elkaar te scheiden, men kan niet meer anders dan ze samenenden.

Het is ook te eenvoudig te zeggen dat het militaire enkel betrekking heeft op militair-wetenschappelijk onderzoek (het produceren van wapens). Het is veel kompleks, want heel het universitair onderzoek (zowel in de eksakte als de menswetenschappen) wordt door het militaire mede bepaald. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen in de meteorologie, die hebben immers een grotere reikwijdte dan louter weten welk weer het komend weekend is, men wil ook

diplomatieke, de technologie en het militaire in eenzelfde logika gevangen ziten. Kan men dan niet een stap verder gaan en pleiten voor het inschakelen van een ander mechanisme, nl. dat van de media, om op deze manier het gesloten systeem van de bewapeningswedloop open te breken? Konkreet kan men denken aan de strategie van de vredesbeweging om eenzijdige ontwapeningsstappen te ondernemen en dit uit te schreeuwen in de media, zodat de "vijand", omwille van haar prestige, zal moeten volgen in de ontwapeningswedloop.

Sam Ysseling: «Zonder dit als MÜN standpunt naar voor te schuiven, kan ik toch wel zeggen dat het onbegrijpelijk is dat men zulk een mechanisme niet als mogelijkheid uitbuikt. Ik ben geen pacifist in de zin van iemand die het verdedigingsapparaat zou willen uitschakelen. Maar men kan er aan denken om vrij systematisch en radikaal het bewapeningsfantasma, stap voor stap, te problematiseren. Als dit gepaard gaat met voldoende media-aandacht, lijkt het haalbaar. Zo komt er geld vrij voor andere projekten (wat wel betekent dat men de ekonomie radikaal anders moet uitbalanceren).

Ik begrijp niet dat bijvoorbeeld de VSA deze prestige- en zelfs machts-toename slechts minimaal benutten. Zeer veel geld investeren in Zuid- en Midden-Amerika, in humanitair wetenschappelijk onderzoek bijvoorbeeld — en dus niet op een louter filantropische manier — zou de brandpunten van het systeem grondig verplaatsen. Ik moet daar wel aan toevoegen dat zo'n alternatief slechts het verplaatsen is van energieknopen, dat is geenszins wat Derrida bedoelt met een ander type van denken. Integendeel, het blijft nog bevangen binnen een technologische logika, het is een andere manier van "macht hebben over".

Veto: Niettemin kan men toch zeggen dat een bezinning over het gesloten systeem van de bewapeningswedloop bepaalde openingen schept?

Sam Ysseling: «Wat u nu zegt is waar: als men bepaalde dingen niet meer als vanzelfsprekend acht, kan men het vastgeroeste patroon van vanzelfsprekendheden weer in beweging brengen. Ik weet niet of Derrida akkoord zal zijn, maar men kan overal verstaende, verharde situaties zien, situaties waarvan we zeggen: "dat is toch zó, zó ben ik nu eenmaal, dát is de maatschappij." Die dingen kan men bevragen, pogen open te breken. Je kan nooit een vaste betekenis of structuur vaststellen, alles zit in een kontekst.

Veto: Kunt u dan akkoord gaan met M. Foucault als hij zegt dat hij een wapenhandelaar is en dat zijn theorieën niets anders zijn dan bommen en molotov-cocktails?

Sam Ysseling: «Ik zou het genuanceerder uitdrukken: elk denken, spreken of schrijven brengt een verandering teweeg. Wat niet zou betekenen dat ik geloof in "le Grand-Récit", de grote ideologieën die een blauwdruk van de toekomst opstellen en deze tegenover het technologisch apparaat plaatsen. Daar ben en blijf ik eerder wantrouwig tegenover. Ik bestudeer details en fragmentarische verschijnselen.

Veto: Komt dit denken wel voldoende aan bod aan de moderne universiteiten?

Sam Ysseling: «Het stemt me vaak droef dat het discours van de universiteiten steeds weer hamert op "vernieuwingen" en steeds "nieuw onderzoek" naar voren schuift. Er wordt zo weinig gebruik gemaakt van de universiteit als plaats van bezinning. Er moeten principieel mensen zijn aan de universiteit die zich afvragen: "waar zijn we nu in hemelsnaam mee bezig?"»

Bart Keunen
Gerd Franssens

Posters Gadgets

POSTERS
WENSKAARTEN
POSTKAARTEN
GESCHENKEN
voor alle omstandigheden

Naamsestraat 53

Leuven

Vorige week dinsdag vond in de Leuvense Grote Aula het traditionele studentenzangfeest plaats. Uit de inleidende toespraak van de voorman van het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond willen wij u enkele pareltjes niet onthouden. Het "traditionele studentenleven" is volgens hem "springlevend en dat enkel door het vrijwillige engagement van velen in tegenstelling tot de rijkelijk gesubsidieerde en door betaalde vrijgestelden zogenaamde Algemene Studentenvaad (sic). Het kluiven, en we mogen er prat op gaan, heeft het altijd gesteld zonder enige subsidievorm. Dit is en blijft haar waarachtigheids-troef, het voorkomt het uitbouwen van structuren die wereldvreemd, en, wat erger is, studentenvreemd zijn." Verder vindt hij "dat de Leuvense subsidiepolitiek op een aantal verkeerde principes is gestoeld." Wil de man met dit alles werkelijk zeggen dat er gelden van de universitaire sociale sektor, bedoeld om de demokratisering van het hoger onderwijs te bevorderen, moeten gespenseerd worden aan drinkgelagen?

"Is het dan toch waar dat het CCC in Leuven huist." Nu heeft de spreker vorig jaar nog een onderhoud gehad met kardinaal Ratzinger in Rome, wat hem inspireert tot volgende oproep: "Het wordt misschien hoog tijd om de Celules Catholiques Combatants (sic) op te richten! Het uur der waarheid is geslagen!" De waarheid die Ratzinger in pacht heeft. (foto Veto)

Versteende situaties

Veto: Teruggrijpend naar ons uitgangspunt: Derrida beschrijft een gesloten systeem, waarbij het politieke, het

Agalev, ludiek of politiek?

Als er in een aantal politieke studentenverenigingen wat de klav lijkt te zitten, wijken de Agalevstudenten Leuven daar dit Akademiëjaar bijbaar vanaf. Na een overigens ruim bijgewoone open startvergadering, een groen kaffee en een informatie-avond over Greenpeace, was er vorige week danderdagavond in A.V. dan een gespreksavond over Agalev onder het motto "Agalev, ludiek of politiek?". Verder is er ook het tijdschrift *Groen*, dat in zijn vierde jaargang zowel van naam als van uitzicht veranderde.

Voor zowat 60 aanwezigen praatten Relinde Baeten van de Agalev-vormingsinstelling *Ploeg*, Johan Haemels en Joan Pepermans, beiden pas verkozen mandatarissen, de eerste als provincieraadslid voor Brabant, de tweede als volksvertegenwoordiger. Interessant dus om na te gaan welke visie nog 'groene' politici hebben op de politiek en op hun partij. Maar geen informatie-avond zonder historic. Relinde Baeten schetste als eerste hoe Agalev langzaam gegroeid is. Aan de basis, zowat 15 jaar geleden ligt de beweging rond pater-jezuïet Luk Verstylen, die zich kritisch opstelde tegenover het onderwijs, dat volgens hem teveel gericht is op prestatie en concurrentiedrang. De nieuwe waarden worden belicht in het aankopen van de brouwerij van Viersel, een moreel tegenwicht met stilte, soberheid en samenhang. Een aantal basiskenners haalt Agalev ook uit de talrijke buitenparlementaire acties van de Groene Fietsers. Men zoekt naar een alternatief maatschappijmodel dat ook politiek en sociaal haalbaar is. Voor de wetgevende

verkiezingen van '74 is er discussie: blijft men een drukingsgroep door acties of gaat men in de richting van een partij? Waar men in '74 enkel groene lijsten en personen met groen gedachtegoed uit de traditionele partijen steunt, neemt Agalev voor het eerst deel aan de wetgevende verkiezing van 1977, maar dan enkel in het arrondissement Antwerpen. Bij de Europese verkiezingen van 1979, in samenwerking met andere groene partijen komt de stroomversnelling. Agalev haalt 2,3%. Het succes bij de wetgevende verkiezingen van '81, drie parlementszetels en provinciale verkiezingen, is te danken aan de rol van Verstylen in het comité Duarte-Tindemans én voor de houding die Agalev inneemt, als eerste partij onduidelijk, voor eenzijdige stappen in ontwapening. Het lokale nu wordt uitgebreid bij de gemeenteraadsverkiezingen van '82 als Agalev met lijsten in 60 gemeenten 43 gemeenteraadsleden krijgt. Na de Europese verkiezingen van '84 met één zetel voor Pol Staes waren er tenslotte zeven verkozen van Agalev op 13 oktober, vier voor de kamer, en drie voor de senaat.

Lidgeld

Structuur en werking van de partij werd belicht door Johan Hamels, die benadrukte dat Agalev een jonge partij is die pas in '82 haar eerste structuren vastlegde. Om het niet te technisch te maken: hieruit enige punten.

Het lidgeld voor partijleden is progressief, d.w.z. dat mensen die over een hoger inkomen beschikken verwacht worden meer lidgeld te betalen met een minimum van 250 fr. en een maximum van 15000 fr. Het hoogste beslissingsorgaan is het in principe jaarlijkse congres. Dit wordt voorbereid door de stuurgroep, waar elke provincie tien leden in kent. Uit deze groep van 50 vormen 10 verkozenen

het uitvoerend comité dat de beslissingen uitvoert en het partijwerk konstant volgt. Omdat dit uitvoerend comité zijn huiswerk te goed doet, krijgt het een groter, soms te grote macht in de stuurgroep. Door hun taak zijn de leden ervan veel nauwer gebonden aan de partijwerking. Maar aan dit probleem wordt gewerkt, zo zegt Johan Haemels, zoals trouwens ook aan een aantal andere statutaire problemen.

Van belang voor het profiel van deze jonge partij is ook het feit dat de partij geen voorzitter heeft. Ook Ludo Dierickx dus niet, een indruk die men weens heeft als men er de kranten eens op naleest.

Kongres

Om na te gaan hoe besluiten en resoluties tot stand komen kunnen we even het voorbeeld van het economische congres aanhalen. Alvorens het boek "Op mensmaat" als achtergrond voor de economische resoluties verschenen was er al heel wat water naar de zee gevloeid. Ongeveer twee jaar geleden begon een werkgroep economie met een procedure om plaatselijke groepen te betrekken bij de standpunten rond economie. Door animatiedagen en minicongressen raadpleegde men met het boek in de hand de basis. De reacties die daar loskwamen werden gebruikt om de resoluties te herschrijven. De herschreven versie werd opnieuw aan de basis voorgelegd en leidde tenslotte tot het economische congres dit jaar nog.

Een titanenwerk voor de tot nu toe slechts drie fulltimewerkende en betaalde krachten op het nationaal partijsekretariaat, wat het niet dat Agalev wel hulp krijgt van vrijwilligers. Binnen de partijstructuur streeft men er tenslotte naar dat er zo weinig mogelijk mensen twee of meer functies combineren, het vermijden van kumulatie dus.

Herverdelen

Joan Pepermans is als nieuw kamerlid duidelijk beïnvloed door zijn

Ladeuzeplein, 5 november. Ook dit was Leuven. Het nieuws is er af, maar u hebt nog de achtergrondinformatie tegood. Eerst de voorgrond: een Russische Lada. En de achtergrond, dat is uw vriend. (foto Veto)

vroegere werk binnen de Internationale voor Oorlogstegenstanders. Hij baseert zich vooral op praktische ervaring, minder op het theoretiseren of op filosofie. Dat blijkt ook uit zijn visie op het contact van de fractie met de basis. Hij wil niet, zoals hij zei "aan wetten knoeien, leuteren in steriele commissies, maar een politiek voeren die gedragen wordt door de basis". Geen voeling behouden met de basis op lange termijn dan ook funest. Het prioriteitprogramma is dan ook afgestemd op problemen die bij de basis leven. Belangrijk zijn zo vrede, afval, milieu en bijv. verfijning van de democratie.

Voor de democratie pleit Agalev voor een ombudsdienst waar ieder met problemen rond politiek, papieren, wetgeving... terecht kan. De problemen waar Agalev rond wilt werken zijn zo hoogdringend dat men daar eerst en vooral aan wil werken. Een aantal schijnproblemen laat men links liggen. Agalev-Ecolo is zo, in de Kamer althans, niet in de Senaat want dat mag daar niet, de enige tweetalige nationale fractie. Voor hen overschrijden sociale problemen en milieu iedere kunstmatige grens, bijv. een taalgrens.

Ook herverdelen van de beschikbare gelden is geen probleem voor Agalev in de praktijk. Sommige parlementairen staan een kwart van hun loon af aan het partijwerk. En in '81 weigerde Agalev de 25000 fr. opbrengst die voortkwam uit de verkoop van postzegels met toelag, toen bleek dat deze postzegels, waarvan de reeks *Soldardruk* genoemd werd, verkocht werden ten voordele van de partijburo's. Toch verborg Joan Pepermans niet dat de fractie in de Kamer het onens is over het te volgen programma. Ook is hij er zich van bewust dat het gevaarlijk is als de fractie zich gaat isoleren van zowel de partij als de basis, zoals met de Duitse Grünen gebeurde. Ook moet men ergens een onderscheid maken tussen parlementair en buitenparlementair werk.

Onmacht

Na afloop bij de vragen en ook in de discussie in 't Stuc kwam de kritiek naar voren dat Agalev te elitair, te moeilijk is in zijn informatie voor Jan met-de-pet. Verstaat de echte basis Agalev wel? Joan Pepermans gaf toe dat dit inderdaad een punt is van problemen. Agalev heeft immers niet

de mogelijkheid de traditionele perskanalen te gebruiken. Hij vindt dat leden en acties soms zeer duidelijk maken voor Jan met de pet dan informatie, maar hij ziet ook in dat er weinig, misschien te weinig, acties plaatsvinden.

Rest de vraag of Agalev nu inderdaad ludiek of politiek is? Het is natuurlijk niet aan mij daar een antwoord op te geven, maar een aantal elementen vielen toch op: de sfeer van de gespreksavond en in de gespreksgroep achteraf was zeer los en ondwongen. Het programma van de avond lag niet strikt vast, maar vooral werd het publiek zeer nauw bij de gesprekken betrokken. Dat laatste lijkt dan ook tekenend voor Agalev, een jonge partij nog, met zijn kinderziektes en gebrek aan grote middelen, maar die zich voortdurend bezint over eigen werking en structuur.

Blijft echter ook de bedenking dat Agalev misschien enkel in de marginaliteit zijn kracht kan blijven halen als groen geweten. Niet altijd immers lijkt de groene visie keiharde politiek of het grote werk aan te kunnen.

Ook al is de partij nu een dwerg, onder de politieke reuzen lijkt de partij niet geheel zonder betekenis. Of zoals een anekdote verhaalt: toen Marjet van Puymbroek, verkozen in '81 voor Agalev, enige weken geleden door de senaatsvoorzitter werd gevraagd naar haar gevoelens bij vier jaar senaat, zei ze dat ze vooral een gevoel van onmacht had gehad. Voorzitter Leemans antwoordde: "Julie van Agalev hebben het minst recht van spreken als jullie spreken van onmacht, niet omwille van uw belang voor de wetgeving, maar wel voor de manier van werken en omgaan met mensen."

Bert Broens

Vredesactie(f)

Na de grote antirakettenbetoging van 21 oktober jl. lijkt de vredesbetoging wat stil gevallen. Lokaal, zoals hier in Leuven, werkt ze verder aan informatie en kleine acties. Dat blijkt althans uit een aantal pamfletten die we verzamelden en bloemlansen.

Op 20 november gaat er opnieuw een vredespraatavond door in Oelkerik, Blijde Inkomststraat 115. Deze keer is het tema *Burgerlijke Ongehoorzaamheid* met medewerking van *Vrak* en *Florenade*, die elk een soort van belasting'ontduiking' ten voordele van een vredesfonds en acties bij de raketbasis. Ook het aktiecomité *Neen aan de wapenhandel* werk mee.

Hetzelfde Florenade wandelt op 24 november rond de raketbasis in Floren en herhaalt dat iedere laatste zondag van de maand. Men verzamelt om 14u aan Florenade, Route Charlemagne 20, Florennes.

Ook de potten- en pannetbetoging op de eerste maandag van de maand wordt stilaan een traditie: op 2 december wordt er verzameld op 18u op het Ladeuzeplein. Verder blijft Florennes een dankbaar mikpunt voor acties: in de lente van 1986 volgt een aktiekamp en op 16/3/86 roept de PVDA op tot een *Massale blokkade Rakettenbasis*. In een interview op 21 oktober jl. in *De Morgen* sprak André Bogaert er zich voor uit eventueel met VAKA op die blokkade in te pikken of zelf dergelijke acties te overwegen. Het ziet er blijkbaar naar uit dat als dat doorgaat VAKA van het aktiemiddel *betogen* afstapt en meer plaatselijk de konfrontatie wil aangaan. Vraag is of de grote basis van de beweging daar wel happig op zal zijn, gezien de nare ervaringen in het verleden rond Florennes bij eveneens geweldloze acties.

Tenslotte blijft ook de stiltewake voor vrede en ontwapening rond het bakkersstandbeeld in de Diestestraat doorgaan en wel iedere zaterdagmorgen van 1030u tot 1130u. Niet alleen blijven kernen van aktievoerders actief, en wel met zeker succes — gemiddeld 400 deelnemers aan de potten- en pannetbetogingen — maar ook de ordehandhavers blijven niet bij de pakken zitten. Een aantal leden van het aktiecomité *Rakettenvergift* werden immers bij de Dodenherdenkingen van 11 november jl. opgepakt bij een actie. Bedoeling was de officiële stoet ludiek met een doodskist te volgen en ondertussen pamfletten te verspreiden onder het motto "Zullen er na Wereldoorlog III nog dodenherdenkingen mogelijk zijn".

Live-lol in Leuven: Leuk!

De tweede punkgolf in '81 was het logische gevolg van het vercommercialiseren door de media van het prille idee achter de eerste. Vele punkbands van het eerste uur zagen geld in hun sukses en evolueerden naar afgevlakte pop. Enkelen vonden echter hun idealen belangrijker dan veel geld en bleven uit de handen van de grote bonzen.

Maar vooral het nieuwe talent veroorzaakte de heropleving. Jongens en meisjes die zelfs de elementaire kennis van muziek nog moesten aanleren. Ze hadden dan wel niet de kennis maar wel de wil hun ideeën te delen met anderen en niet mee te vallen met hun vroegere "idolen". Voor Jan Modaal was punk dood en begraven maar in de ondergrond ging de evolutie door en ontstonden er allerlei nieuwe randverschijnselen, nieuwe ideeën werden uitgewerkt en andere rijpen.

Harde kernen

Ook de Heavy Metal scene schreef in '81 een nieuw boekdeel toen velen de toen huidige bands afgezaagd en te traag begonnen te vinden. Stilletjes aan gingen de beide ondergedoken muziekstijlen mekaar beïnvloeden. De harde kernen van punk en metal groeiden naar mekaar toe en alhoewel het scepticisme binnen beide bewegingen nog steeds blijft bestaan kunnen we na enkele jaren toch spreken van een zekere wil tot samenwerking. Dit mede doordat vroegere punkgroepen meer metal geïnspireerde muziek begonnen te brengen en andersom.

De nieuwe muziek kreeg verschillende namen: death-punk, trash-metal, speedcore, metal-metal, speed-metal, hardcore, enz., wat vooral te wijten is aan de brede verscheidenheid aan muziekstijlen waar deze muziek op steunt, met één opvallende gemeenschappelijke eigenschap: ze zijn allemaal snel en vol energie.

Waar punk in '77 ontstond in Engeland en zich snel uitgebreid onderscheidt deze evolutie door zich in de hele wereld ongeveer tegelijkertijd voor te doen.

Drempels

Een nog steeds te overbruggen moeilijkheid is de politieke on-interesse en het pseudo-satanisme binnen de metal scene die vele punks en geïnteresseerden de ogen blijft uitsteken. Een tweede probleem zijn de zoveel mode-punks die de straten blijven bevolken en met de hele muziek en ideeënscene weinig of niets te maken hebben. Onbekend is onbemand geldt hier meer dan ooit en om te vinden moet je zoeken en zelfs zij die zich de moeite willen doen, weten meestal gewoon niet waar ze moeten zoeken. De meeste, vinden in de bakken bij hun lokale platenboer wel de zovelerste heruitgave van de al zoveel keer uitgemerkte Sex Pistols maar kijker over alle onbekende (maar zeker niet minder interessante) namen of gezichten heen.

Ook hebben punk zowel als metal nog steeds onterecht de naam agressief te zijn en de fabels doen nog steeds de ronde dat er op optredens konstant wordt gevochten. Niets is minder waar. Het gaat er allemaal heel vriendschappelijk aan toe. Hoe je eruit zit heeft geen enkel belang. Niets moet, alles mag (binnen de grens van de menselijke redelijkheid)! Nieuwe gezichten zijn méér dan welkom. Oordeel niet over iets dat je van haar noch pluim kent.

Hier is de kans om te vinden zonder zoeken. Op vrijdag 29 november in zaal Q104 (Vital Decosterstraat 104) spelen 3 van België betere ondergrondse speedcore bands: HEIBEL, 5 jongens uit Diepenbeek; XCRETA uit Affligem en KOYANISQATSII, een viermansformatie uit Leuven. De inkomprijs is slechts 100 fr (VVK 90,-) en het festijn begint om 19.00 u. Breng je vrienden en vriendinnen mee!

Stel Redant

"Ik was de nar aan wie men zonder gêne de onverhulde waarheid zegt"

Eenoog in het land der blinden

In tijden van crisis, zelfs als deze internationaal zijn, is er in de Westerse wereld voorlopig maar één taktiek gebruikelijk: de terug-in-je-schelp taktiek. Om de eigen economische markt te beschermen worden protektionistische maatregelen genomen, politiek nationalisme steekt overal de kop op en de sociale verhoudingen worden aangetast door racistische praktijken. Een recent Europees onderzoek naar het fenomeen van de immigratie wees erop dat het racisme één van de grote problemen is waarmee democratisch en humanitair Europa de komende jaren af te rekenen zal krijgen. De Duitse journalist Günter Wallraff ondernam op de hem eigen wijze een persoonlijke zoektocht, een 20-eeuwse afdaling in de onderwereld zoals later zou blijken. Zijn ervaringen heeft Wallraff te boek gesteld. Een boek zonder de gebruikelijke statistieken, tabellen en vergelijkend cijfermateriaal, maar een des te schrijnender "document humain".

Met een zwart haarstukje, twee donker gekleurde contactlenzen en een naïeve Duitse syntaksis ruidde Wallraff zijn identiteit voor die van de Turkse gastarbeider Ali. Dat zijn weinig geaffineerde vermommen nooit onmaskerd werd, is een zoveelste bewijs voor de totale onverschilligheid waarmee hij als individu benaderd werd. Net als bij de redactie van "Bild" slaagt Wallraff erin door te dringen tot een voor hem ontoegankelijk milieu. "Men moet zich verkleden om de maatschappij te ontmaskeren, men moet misleiden en zich vermommen om achter de waarheid te komen." (p. 10). Die waarheid is eenvoudig en hard. Ze wordt ons door Wallraff reeds in zijn voorwoord onthuld: "Apartheid bestaat ook in ons midden, alle democratie ten spijt." (p. 10). Wellicht is het niet overbodig, nu Zuid-Afrika haar grenzen voor de wereldpers gesloten heeft, het onrecht binnen de eigen grenzen opnieuw onder de ogen te zien.

Ik, Ali

Het grote onderzoeksgebied van Wallraff/Al is het dagelijks leven in zijn vele aspecten. Zo bezoekt hij drink- en eetgelegenheden en maakt hij gebruik van de openbare diensten. Een enkele keer wordt hij agressief bejegend. "Ergers was ook eigenlijk de kille verachting die dagelijks op me af kwam. Het doet pijn als in een overvolle bus de plaats naast je leeg blijft" (p. 15). Ali wil ook tot een gemeenschap behoren en klopt aan bij talrijke religieuze hoogwaardigheidsbekleders. Op een zeldzame keer wordt hij zowel door de kristelijke priesters als door de Baghwan-altertierven met een kluitje in het riet gestuurd: godsdienstlessen, wachttijden, papieren, toestemming van hogehand... Door zijn voorgewende onnozelheid drijft Ali de religieuze leiders voortdurend in het nauw en konfronteerd ze met hun hypokrisie en inkonsekventie t.o.v. de door hem gepredikte leer. Verder informeert hij naar de mogelijkheden om zich te laten begraven of te kremeren. Hij werkt op een boerderij en een tijdlang in een Mc Donalds. Hij slaagt er zelfs in een handtekening van CSU-kopman Franz Jozef Strauss te versieren door zich uit te geven als vertegenwoordiger van een Turkse fascistische organisatie. Men moet bedriegen om niet bedrogen te worden.

De helletocht

Het meest uitgebreide gedeelte van het boek zijn verhalen over het erbarmelijke lot van (gast-)arbeiders in handen van koppelbazen. "Verhalen die nooit geloofd worden en altijd naar het rijk

Een minimum aan vermommen veranderden Duitser Wallraff in de Turkse gastarbeider Ali: op zoek naar de waarheid over het leven van een immigrant.

der fabeltjes, naar de duistere tijd van het vroege kapitalisme worden verwezen." (p. 72-73) Het zijn verhalen van mensonwaardige werkomstandigheden, dubbele en vaak verdrievoudigde ploegdiensten, onder- en niet-betaalde overuren, laag bij de grondse vernederingen van Duitse collega's die nochtans vaak in dezelfde omstandigheden moesten werken. Ali wordt tewerkgesteld op een enorm industrie-terrein in het Ruhrgebied. "Een van de meest onmenselijke landschappen die er zijn. Maar misschien is het al tot de ondergang gedoemd (...). Nergens verwijst er iets naar de toekomst, geen uitrustingen, geen levenskracht meer. Alles blijft slechts moeizaam overeind." (p. 86) In dat landschap zijn de mensen bijna vaak geworden en gereduceerd tot werkvat dat zoveel mogelijk moet produceren tegen een zo laag mogelijk loon. De arbeiders hebben ook geen enkele juridische bescherming: ze zijn volledig overgeleverd aan de grillen van de koppelbazen. Met de gewilligheid van de geknechten aanvaardt zij ieder werk tegen eender welke prijs, ten koste van hun gezondheid: de noodzakelijke beschermende kleding wordt hen geweigerd en met hun fysieke mogelijkheden wordt nauwelijks rekening gehouden. Uit financiële wanhoop gaan sommigen zo ver zich als proefkonijnen aan te bieden bij de grote farmaceutische concerns. Een andere vleesmolen is de nucleaire industrie: voor gevaarlijke opdrachten worden via koppelbazen gastarbeiders voor korte tijd ingehuurd. Zonder veel inlichten worden zij blootgesteld aan de maximale toegelaten stralingsdosis per jaar. Daarna worden de arbeiders onmiddellijk afgevoerd (vaak zelfs gerepatriëerd naar Turkije) en onttrekt de bedrijfsleiding zich aan haar verantwoordelijkheid voor eventuele schadelijke gevolgen voor de arbeiders, wat zonder problemen kan: bepaalde soorten kanker treden pas jaren na de feiten op.

De enige goeie Turk...

Het centrale personage in de tweede helft van het boek is de koppelbaas Vogel, van wie Ali een tijdlang privé-chauffeur is. Als een perverse leidsman gaat hij Ali voor op diens tocht door de talloze kringen van het moderne inferno. Vogel is een archetype waardoor alle vooroordelen van het "Herren"-ras zich lijken te hebben gekristalliseerd. Wallraff beschouwt hem echter niet als een ekstreme uitzondering: "Het zou verkeerd zijn om in hem de duivel in persoon te zien. Hij is één van de duizende uitvoerders en profiteurs van een systeem van grenzeloze uitbuiting" (p. 221). Zijn uitspraak over politiek, economie en vreemdelingen zijn dan ook de uitspraken van velen. Gastarbeiders zijn voor hem de lifeigenen waarover hij zonder gewetensroeping kan beschikken. "Zijn slaven zijn voor hem een kaste van onreinen, van paria's. Hij walgt van ze en wil zoveel mogelijk op een

afstand blijven" (p. 153). Ook zijn visie op de diktatuur van Hitler is helaas niet ongewoon: "Men vergeet tegenwoordig maar al te graag dat hij iedereen brood en werk heeft gegeven. Naderhand, toen hij aan de macht was, waren er geen werklozen meer." (p. 156) Met de uitroeping van de Joden heeft Vogel geen enkele moeite: Joden zijn van huis uit lui en hebben zich rijk gemaakt op kosten van anderen. Het liefst ziet hij ook alle gastarbeiders naar hun land terugkeren. Veel vreemdelingen zijn alleen maar op geld uit en door hun komst hebben de Duitse arbeiders het werken verleerd. Maar ondertussen vindt hij het niet meer dan normaal om de gastarbeiders tegen een hongeroorlog aan het werk te stellen. De economische crisis met haar hoge werkloosheid is een gedroomde voedingsbodem voor dit gedachtengoed van nieuw rechts.

Wallraff heeft zijn boek opgedragen aan drie jonge Turken die zelfmoord pleegden uit protest tegen de discriminatie van vreemdelingen in de Bondsrepubliek. Sinds de militairen in Turkije aan de macht kwamen, is terugkeer voor vele Turken naar hun vaderland uitgesloten. Een hulpeningscentrum stelde vast dat de helft van alle Turken onder zware psychische druk leven en dat het zelfmoordpercentage bij vreemdelingen schrikbarend hoog ligt.

In zijn boek heeft Wallraff een ontroerende aanklacht geschreven in een begrijpelijke taal. Een boek dat op tijd komt.

Erwin Jans

Günter Wallraff: "Ik (Ali) als Turkse arbeider in Duitse bedrijven"; Van Genneep, Amsterdam, 1985 (224 p. met illustraties).

Vorige week reeds aangekondigd, nu definitief, de langverwachte, degelijk klevende, rood vlamme, regenvaste, niets ontziende

Veto-plakstuk

Voer dit onmisbare kleinood, beste leer, betaalt u de luttelste steunsum van 20 frankkens, om hem vervolgens te kleven op uw boekentassen, fiets, bril, kaak of andere persoonlijke doch opvallende plaats, zodat in de toekomst uw lovenswaardige Veto-sympathie op uw gezicht te lezen staat. Voorwaar, u zal vele geestesgenoten herkennen.

's Meiersstraat 5
3000 Leuven | tel. 016/22.44.38

AGENDA

Donderdag 21 november

- 20.00 u. LITERATUUR *Analyse kortverhaal*. In 'tStuc. Org.: Universitaire werkgroep literatuur.
- 20.00 u. MUZIEK Kamermuziek: E. Siebens (kontrabas) en P. Swerts (klavier) in de Concertzaal van het Lemmensinstituut, Herestraat 53, Leuven. Inkom: 120/180.
- 20.00 u. TONEEL *Tweede hoofdstuk*. Org.: Cultureel Centrum Leuven i.s.m. R.V. produkties.
- 20.00 u. VIDEOFILM *Quo Vadis*. Quod, Vlamingenstraat 116. Inkom: gratis. Org.: University Action.
- 20.00 u. FILM *Meclio, Nueva Espana* (eksploratief). Audit. Minnepoort, K. Albertlaan 52. Org.: Cult. Centrum Leuven. 120/180.
- 20.00 u. MUZIEK Orgelrecital door Susan Woodson. In Concertzaal van het Lemmensinstituut. Inkom: 120/180.
- 20.00 u. FILM *One Flew Over the Cuckoo's Nest*. Psych. Inst., Tiensestraat 112. t.v.v. 11-11-11.
- 21.00 u. MUZIEK *Dowe Duncan Band* in RC-bar. Org.: VTK.

Zaterdag 23 november

- 14.00 u. COLLOQUIUM *Vrije Radio, Hoe lang nog?*. Zaal der Vlaamse Leergangen, Boekhandelstraat 9. Org.: Oudstudenten Fac. Soc. Wet.

Zondag 24 november

- 14.00 u. RAKETEN Wandeling rond de rakettenbasis in Florennes. Om 14 u aan de Florennade.
- 15.00 u. TONEEL *Het lielijke jonge eendje* door *Het Nederlands Jeugdtheater* in Auditorium Minnepoort, K. Albertlaan 52. Org.: Cult. Centrum Leuven.

Maandag 25 november

- 20.00 u. TONEEL *De geschiedenis van Don Quichot* door toneelgroep *Blauwa Maandag* in: Schouwborg, Bondgenotenlaan 21. Org.: Cult. Centrum Leuven.
- 20.00 u. AVOND Jan Vandenbergh presenteert op de Kansel: *Jef Cassiers*. De Kansel, Muntstraat 15.
- 20.00 u. FILM *Ordinary People*, *Robert Redford*. Org. VTK-WINA-Landbouw. Inkom: 60/70. Abonnement: 350/300.

Dinsdag 26 november

- 19.00 u. SPORT *24-uren aflossingsloop* op 'tSportkot. Vanaf 19 u.
- 20.00 u. KURSUS Start cursus: *De wereld van de tekens: Inleiding in de semiotiek*. 'tStuc. Org. Universitaire werkgroep literatuur. 1300/1200.
- 20.00 u. AVOND Een avond rond *Vredesökonomie*. Elcker-Ik, Blijde Inkomstr. 115. Org.: Kristenen voor het Socialisme.
- 20.30 u. THEMA-AVOND *Een kristelijke vizie op drugs en drugbestrijding* in: Quod, Vlamingenstraat 116. Org.: University Action.
- 20.00 u. THEMA-AVOND *Strategieën binnen de vrouwenbeweging* in: Vrouwenhuis, Justus Lipsiusstraat 57. Inkom gratis, enkel voor vrouwen.

Woensdag 27 november

- 15.00 u. LECTURE SERIES P. Michel: *W. Faulkner and the Craft of Fiction* (with a discussion of the story "Wash"). Org.: American studies KUL. Gratis.
- 19.30 u. MEETING *Meeting tegen apartheid in Zuid-Afrika*. Org.: MLB, afspraak in Auditorium Vesalius.
- 20.00 u. GESPREK *Ingenieur en maatschappij*, gesprek met Geert Noppe over DIRV.
- 20.30 u. FILM *Het kruis in de stalljungle* in 't Koffiekanneke, Naamsesteenweg 308, Heverlee. Org.: University Action. Gratis.
- 19.00 u. en later *Groen Koffie*. Een losse gelegenheid voor mensen die in Agaleve geïnteresseerd zijn. In kafee 'tGeflatteerd portret. Org.: Agalev-studenten Leuven.

Donderdag 28 november

- 20.00 u. LITERATUUR *Kortverhaal bij A. Tsjechov*. In 'tStuc. Org.: universitaire werkgroep literatuur.
- 20.00 u. MUZIEK *Willem Vermandere* in: Schouwborg, Bondgenotenlaan 21. Org.: B.G.J.G.-Leuven.

TENTOONSTELLINGEN

- 't GEFLATTEERD PORTRET: foto's van Jan van Goldsenhoven. Van 15 november tot 19 december.
- 't GEFLATTEERD PORTRET: Schilderijen van Janine Verdonck. Tot 28 november.
- STEDELIJKE AKADEMIE EN BBL: leraars en oudleraren van de stedelijke academie. Tot 29 november. (L. Vanderkelenstraat 30).
- STEDELIJKE AKADEMIE EN BBL: Werken van Barmhartigheid, 650 jaar Alexianen in de Zuidelijke Nederlanden. Tot 24 november.
- UNIVERSITEITSHAL: 300 jaar Chemie in Leuven en hedendaagse inzichten in de chemie. Tot 7 december.

Eredoktoraten

Een van de bevoegdheden van de Akademische Raad is het toekennen van de eredoktoraten, de *doctores honoris causa*. Op de vergadering van maandag 18 november werd de definitieve lijst vastgelegd. De personen die op 2 februari zullen gelauwerd worden, zijn: Mc Cormick, een Amerikaanse moraaltheoloog, Von Weizsäcker, de president van de Duitse Bondsrepubliek, Parr, een Amerikaanse specialist op het gebied van de theoretische scheikunde, Hers, een bioloog verbonden aan de UCL, die afkomstig is uit het team van professor De Duve, een andere eredoktor aan deze universiteit.

De gewoonte tot nu toe was dat alle professoren een kandidaat-eredoktor

aan de akademische Raad mochten voorstellen. In de toekomst zullen die voorstellen beoordeeld worden door een kleine commissie bestaande uit groepsvoorzitter biomedische wetenschappen, professor Borghgraef, dekaan Fauconnier, Karel Heremans, WP-vertegenwoordiger op Akademische Raad en een student.

Bovendien werd er gevraagd dat de huidige inflatie van fakultaire eredoktoraten zou gestopt worden. Er werd voorgesteld het aantal te beperken tot zes per jaar.

Waar er tot voor drie, vier jaar de gewoonte was dat Illich werd voorgesteld als studentenkandidaat voor een eredoktoraat, was dit deze keer niet het geval. Met de lichtjes gewijzigde gang van zaken kan de student in de "eredoktoratencommissie" proberen Illich er toch door te drukken.

Bruno Peeters